

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-20/2017-17

Datum: 4. 12. 2017

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter ob sodelovanju dr. Aleša Kuharja, Francija Pušenjaka, Simona Tantegela in Andreja Praha kot članov senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOMK-1), v zadevi presoje koncentracije podjetij ADVENTURA Holding, upravljanje družb, d.d., Beethovnova ulica 7, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: ADVENTURA HOLDING), ki ga zastopa izvršni direktor Aleš Škerlak, in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Fatur o.p. d.o.o., Štefanova 13a, 1000 Ljubljana, in STAL turizem in trgovina, d.o.o., Ajdovščina 1, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju STAL), ki ga zastopa direktor Marjan Beltram, na nejavni seji dne 4. 12. 2017, naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji podjetij ADVENTURA Holding, upravljanje družb, d.d., Beethovnova ulica 7, 1000 Ljubljana, in STAL turizem in trgovina, d.o.o., Ajdovščina 1, 1000 Ljubljana, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je dne 24. 8. 2017 prejela priglasitev koncentracije pridobitve izključne kontrole podjetja ADVENTURA HOLDING nad podjetjem STAL. Koncentracijo je priglasilo podjetje ADVENTURA HOLDING (v nadaljevanju tudi: priglasitelj).
2. Koncentracija naj bi nastala na podlagi sklenitve Krovnega sporazuma o sodelovanju z družbo STAL d.o.o. z dne 24. 7. 2017, sklenjenega med strankami [redacted] (v nadaljevanju: Krovni sporazum), in Pogodbe o odsvojitvi in pridobitvi poslovnega deleža STAL d.o.o. z dne 24. 7. 2017, sklenjene med [redacted] (v nadaljevanju: Pogodba o pridobitvi poslovnih deležev). Na podlagi izvršitve Krovnega sporazuma in Pogodbe o pridobitvi poslovnih deležev bo podjetje ADVENTURA HOLDING preko odvisnega podjetja AVRIGO pridobilo izključno kontrolo nad podjetjem STAL.
3. Koncentracija bo izvedena v dveh fazah, ki ju določata Krovni sporazum in Pogodba o pridobitvi poslovnih deležev. V prvi fazi bo podjetje AVRIGO, ob izpolnitvi odložnih pogojev iz Pogodbe o pridobitvi poslovnih deležev, pridobilo od [redacted] (Izvršitev 1) in s tem skupno kontrolo v tem podjetju. V

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 Odl.US: U-I-40/12-31, 63/13-ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

drugi fazi, ki naj bi sledila nemudoma po zaključku prve faze, pa bosta

(Izvršitev 2). Obe fazi naj bi bili zaključeni najkasneje do 31. 12. 2017. Ob zaključku transakcije bo tako podjetje ADVENTURA HOLDING, kot gospodujoče podjetje podjetja AVRIGO, pridobilo izključno kontrolo nad podjetjem STAL.

4. Vrednost transakcije znaša kar predstavlja znesek kupnine v podjetju STAL, ki ga bo pridobilo podjetje AVRIGO skladno z Izvršitvijo 1. Kot navaja priglasitelj, je ob pripojitvi podjetja STAL k podjetju AVRIGO (Izvršitev 2) dogovorjeno tako menjalno razmerje, da bo pridobila nov poslovni delež v podjetju AVRIGO v nominalnem znesku kar naj bi predstavljalo osnovnega kapitala podjetja AVRIGO.
5. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij (v nadaljevanju: Uredba). Ker je bila priglasitev nepopolna, jo je priglasitelj na poziv Agencije dne 26. 9. 2017, 16. 11. 2017 in 28. 11. 2017 ustrezno dopolnil, s čimer je priglasitev postala popolna.²
6. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah (v nadaljevanju: ZUT) je priglasitelj dne 22. 8. 2017 plačal upravno takso po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.
7. Podjetje ADVENTURA holding je bilo ustanovljeno kot Adventura prevozi, holding d.o.o. dne 15. 9. 2015 za opravljanje dejavnosti holdingov. Leta 2016 se je preoblikovalo iz družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo. Kontrolo nad podjetjem ADVENTURA holding ima ki je imetnik delnic, je tudi lastnik poslovnih deležev, na podlagi katerih izvaja kontrolo v podjetjih, ki so primarno dejavna na področju športnega marketinga, komuniciranja v športu, naložbenih dejavnosti ter oddajanja lastnih nepremičnin. Gre za sledeča podjetja:

² Dokument št. 3061-20/2017-4, št. 3061-20/2017-8 in št. 3061-20/2017-13.

³ Podjetje deluje kot povezana pravna oseba in skrbi za vse marketinške in poslovne aktivnosti ter aktivacijo sponzorskih storitev.

⁴ Podjetje se ukvarja z organizacijo športnih priprav za različne športne zvrsti, s storitvami medijskega zakupa, s posredovanjem pri prodaji in najemu športne opreme ter najemu poslovnih prostorov, s prodajo specializiranih prehranskih dopolnil za športnike in drugimi dejavnostmi na področju športnega marketinga.

⁵ Podjetje deluje kot specializirana agencija za komuniciranje v športu in športni marketing (medijske pravice, sponzorski koncepti in aktivacije, graditev trženjskih produktov v različnih športih, menedžment osebnih znamk športnikov, zasnova in organizacija dogodkov, projekti na področju digitalne komunikacije ...).

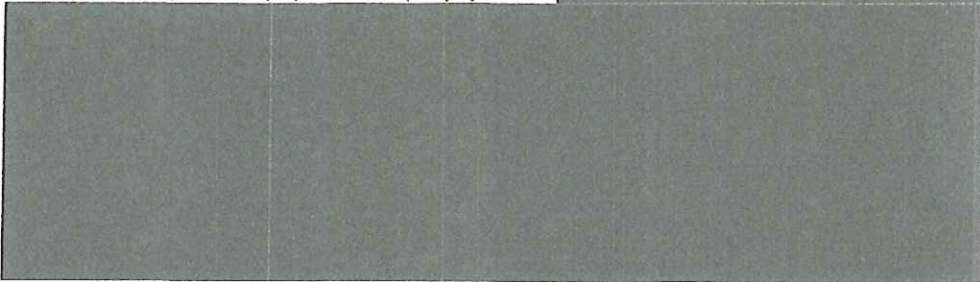
⁶ Podjetje ima kot osnovno dejavnost registrirano dejavnost holdingov.

⁷ Lastniška struktura:

Glavna dejavnost podjetja je dejavnost holdingov.

⁸ Podjetje deluje kot oglaševalska agencija za medijsko načrtovanje, optimizacijo in zakup oglasnega prostora v klasičnih in digitalnih medijih.

⁹ Podjetje opravlja dejavnost medijskega zakupa oglasnega oz. medijskega prostora v digitalnih medijih.

8. Podjetje ADVENTURA holding je obvladujoče podjetje Skupine Adventura Holding, v katero poleg priglasitelja spada še podjetje AVRIGO¹⁰ (97,31 % poslovni delež) z odvisnim podjetjem ALPTOURS Turizem, trgovina, storitve d.o.o.¹¹ in podjetje IZLETNIK CELJE d.o.o.¹² (100 % poslovni delež; v nadaljevanju: IZLETNIK CELJE) z odvisnim podjetjem Šola vožnje IZLETNIK d.o.o.¹³ ¹⁴ Skupina Adventura Holding je ena večjih skupin podjetij na področju potniškega prometa v Sloveniji. Priglasitelj poleg navedene skupine izvaja neposredno kontrolo tudi v podjetju DIGIT PLUS upravljanje družb d.o.o.¹⁵, kjer ima 75 % poslovni delež in na podlagi 100 % poslovnega deleža v podjetju SKUPINA AVRIGO, upravljanje družb, d.o.o.¹⁶ Posredno, preko podjetja DIGIT PLUS upravljanje družb d.o.o., izvaja kontrolo v podjetju MARGPLUS, inženiring d.o.o. (51 % lastništvo podjetja DIGIT PLUS d.o.o.)¹⁷ in njegovemu hčerinskemu podjetju MARG, inženiring d.o.o.¹⁸ Glavnino prihodkov podjetja ADVENTURA holding predstavljajo finančni prihodki v obliki dividend, ki jih podjetje prejme iz naslova izplačanih dobičkov njegovih odvisnih podjetij.
9. Glavna dejavnost podjetja STAL je dejavnost potovalnih agencij oz. posredovanja turističnih storitev v RS, ki jo izvaja pod lastno blagovno znamko STA potovanja. Podjetje STAL kot stranski dopolnilni dejavnosti opravlja tudi dejavnosti v zvezi z nepremičninskimi posli in gostinskimi storitvami, ki pa se bosta v skladu s Pogodbo o pridobitvi poslovnih deležev, pred izvedbo Izvršitve 1, oddelili na novo družbo, zato za presojo predmetne koncentracije nista relevantni. Lastnika podjetja STAL sta fizični osebi Marjan Beltram (45 %) in Anuška Cerovšek Beltram (45 %), 10 % pa predstavlja lastni delež podjetja. Prevzeto podjetje ima odvisno podjetje Vanderlust, spletni portal, d.o.o., ki ni predmet zadevne koncentracije, saj bo v skladu s Pogodbo o pridobitvi poslovnih deležev, pred Izvršitvijo 1, izločeno iz premoženja podjetja STAL.¹⁹
10. Za priglasitelja predstavlja pridobitev podjetja STAL
-

¹⁰ Podjetje kot osnovno dejavnost opravlja prevoze potnikov na medkrajevnih, primestnih in mestnih linijah ter posebnih linijah (delavski in šolski prevozi), ki jih dopolnjujejo dejavnosti turistične agencije z občasnimi prevozi in popravili motornih vozil.

¹¹ Podjetje AVRIGO je imetnik 97,66 % poslovnega deleža podjetja ALPTOURS Turizem, trgovina, storitve d.o.o. Podjetje ne ustvarja prihodkov iz dejavnosti.

¹² Podjetje kot osnovno dejavnost opravlja prevoze potnikov na medkrajevnih, primestnih in mestnih linijah ter posebnih linijah (delavski in šolski prevozi), ki jih dopolnjujejo dejavnosti turistične agencije z občasnimi prevozi, popravili motornih vozil in avtošola.

¹³ Prej MEPRM, družba za mestni in primestni potniški promet d.o.o. Imetnik 100 % poslovnega deleža je podjetje IZLETNIK CELJE. Podjetje ustvarja prihodke z izvajanjem dejavnosti voznških šol (teoretično in praktično usposabljanje za pridobitev različnih kategorij voznških dovoljenj) ter usposabljanjem poklicnih voznikov za pridobitev temeljne poklicne kvalifikacije (koda 95).

¹⁴ Del Skupine Adventura holding je bilo do izbrisa in pripojitve k prevzemni družbi IZLETNIK CELJE dne 31. 5. 2017 tudi podjetje KORATUR avtobusni promet in turizem d.d.

¹⁵ Podjetje je bilo ustanovljeno za izvajanje dejavnosti holdingov in ne opravlja drugih dejavnosti. Podjetje ne ustvarja poslovnih prihodkov.

¹⁶ Podjetje je bilo ustanovljeno za izvajanje dejavnosti holdingov in ne opravlja drugih dejavnosti. Podjetje ne ustvarja poslovnih prihodkov.

¹⁷ Podjetje opravlja dejavnost holdingov.

¹⁸ Podjetje je bilo ustanovljeno 29. 12. 2016. Kontrola s strani priglasitelja je bila v tem podjetju pridobljena šele v letu 2017. Podjetje je dejavno na področju računalniškega programiranja.

¹⁹ Imetnika 69 % poslovnega deleža, ki ga ima v podjetju Vanderlust, spletni portal, d.o.o. podjetje STAL,

II. PODREJENOST ZPOMK-1

A Koncentracija

11. ZPOMK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.
12. Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom v smislu prejšnjega odstavka pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja ter (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja. Kontrola je lahko izključna ali skupna, ko morata dve ali več podjetij pri sprejemanju strateških poslovnih odločitev skupnega podjetja medsebojno sodelovati in doseči skupni dogovor.
13. V obravnavanem primeru je koncentracija podjetij in s tem obveznost priglasitve nastala dne 24. 7. 2017 s sklenitvijo Krovnega sporazuma in Pogodbe o pridobitvi poslovnih deležev, na podlagi katerih bo podjetje ADVENTURA HOLDING po pripojitvi podjetja STAL k podjetju AVRIGO, ki je odvisno podjetje priglasitelja, pridobilo izključno kontrolo nad podjetjem STAL.
14. Takšna pridobitev kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOMK-1, ki določa, da gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.
15. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOMK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoji, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 42. člena ZPOMK-1, nujni opredelilni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOMK-1.

B Preseganje pragov po prvem odstavku 42. člena ZPOMK-1

16. ZPOMK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 35 mio EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegele 1 mio EUR.
17. Iz predloženih finančnih podatkov priglasitelja izhaja, da je znašal letni promet podjetja ADVENTURA HOLDING skupaj s povezanimi podjetji v letu 2016 na trgu Republike Slovenije [redacted] letni promet, ki ga je v istem letu na trgu Republike Slovenije ustvarilo podjetje STAL, pa je znašal [redacted]²⁰
18. Podrejenost koncentracije določbam ZPOMK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru predmetne koncentracije sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podrejena določbam ZPOMK-1.

²⁰ Dokument št. 3061-20/2017-1, str. 11, točka 2.5.

C Pristojnost Agencije

19. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe o združitvi ES nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostjo EU. Dolžnost Agencije torej je, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.²¹
20. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.
21. Priglasitelj je navedel, da priglašena koncentracija po nobenem od kriterijev Uredbe o združitvi ES nima razsežnosti EU, pri čemer je navedel, da vsa v koncentraciji udeležena podjetja ne dosegajo obsega skupnega letnega prometa v višini 5.000 mio EUR oziroma 2.500 mio EUR, kar je razvidno tudi iz predloženih in javno dostopnih finančnih podatkov. Ker vsa v koncentraciji udeležena podjetja na svetovnem trgu ne ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa, koncentracija ne dosega pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, saj morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno. Ker vsa v koncentraciji udeležena podjetja na svetovnem trgu ne ustvarijo tudi več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, koncentracija ne dosega pragov niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, saj morajo biti pogoji tudi po tem odstavku izpolnjeni kumulativno. Iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU, niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence, na podlagi nacionalnega prava o konkurenci, na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni ter geografski trg

22. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s 7. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
23. Upoštevni geografski trg je v skladu z 8. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodnem oziroma storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati

²¹ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevnege geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.

24. Pri presoji koncentracije je Agencija ugotavljala, ali prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij na katerem od trgov, kjer le-ta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njimi tesno povezanih trgov. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih upoštevni trgih, za vertikalne koncentracije pa štejejo vse tiste koncentracije, v katerih so udeležena podjetja dejavna na različnih stopnjah oskrbne verige.
25. Iz priglasitve izhaja, da je edina dejavnost podjetja STAL, ki je predmet zadevne koncentracije,²² posredovanje turističnih storitev. Slednja je tudi glavna dejavnost prevzetega podjetja, saj z njo ustvari glavino prihodkov. V okviru te dejavnosti je prevzeto podjetje aktivno samo na področju agencijskih poslov (prodaje na drobno), ki zajema predvsem posredovanje letalskih vozovnic, turističnih paketnih aranžmajev, prevoznih storitev, zavarovanj (turistična zdravstvena zavarovanja in zavarovanje rizika odpovedi potovanja), prenočišč in dela v tujini, pri čemer se z drugimi dejavnostmi na področju posredovanja turističnih storitev (turoperaterstvo) ne ukvarja.
26. Podjetje Adventura holding je na področju posredovanja turističnih storitev dejavno preko svojih odvisnih podjetij AVRIGO in IZLETNIK CELJE²³. Ti dve podjetji pretežni del svojih prihodkov ustvarita z izvajanjem javnih linijskih prevozov (medkrajevnih in mestnih linijskih prevozov), posebnih linijskih in občasnih prevozov potnikov, kar kaže na to, da posredovanje turističnih storitev ni primarna dejavnost podjetij Skupine Adventura Holding (čisti prihodki od posredovanja turističnih storitev predstavljajo manj kot [redacted] skupnih poslovnih prihodkov skupine). V okviru dejavnosti posredovanja turističnih storitev je Skupina Adventura Holding, po navedbah priglasitelja, aktivna na področjih lastne produkcije (turoperaterstvo), ki obsega predvsem organizacijo avtobusnih izletov doma in v tujini ter organizacijo lastnih turističnih aranžmajev, in agencijskih poslov (prodaja na drobno), kar zajema predvsem posredovanje pri nakupu letalskih vozovnic, drugih turističnih aranžmajev, turističnega zavarovanja in prenočišč. Priglasitelj pojasnjuje, da podjetji AVRIGO in IZLETNIK CELJE organizirata lastne avtobusne izlete (turoperaterstvo), vendar sta turoperaterja v zelo omejenem obsegu, saj lastne aranžmaje prodajata samo ti dve podjetji, ne pa tudi druge turistične agencije, ker so odhodi avtobusov večinoma omejeni na Novo Gorico in Celje. Glavnino prihodkov od turistične dejavnosti Skupine Adventura Holding predstavlja turoperaterstvo, medtem ko agencijski posli (posredovanje) predstavljajo manj kot [redacted] prihodkov od turistične dejavnosti.

Horizontalna prekrivanja dejavnosti

27. Priglasitelj je ugotovil, da v predmetni koncentraciji prihaja do prekrivanja dejavnosti na horizontalni ravni pri enotni opredelitvi trga posredovanja turističnih storitev vseh turističnih dejavnosti, kjer je dejaven priglasitelj preko povezanih podjetij AVRIGO in IZLETNIK CELJE²⁴ ter ciljno podjetje STAL. Kot navaja priglasitelj, je iz pretekle prakse Agencije²⁵ razvidno, da dejavnost posredovanja turističnih storitev temelji na štirih osnovnih dejavnostih, in sicer: i) lastna produkcija (turoperaterstvo), ii) priprava in posredovanje paketnih aranžmajev za druge turoperaterje (grosiranje oziroma posredovanje), iii)

²² Podjetje STAL izvaja kot stransko dejavnost tudi gostinske storitve in dejavnost nepremičninskih poslov, ki pa bosta pred izvedbo Izvršitve 1 skladno s točko 4.1.5 Pogodbe o pridobitvi poslovnih deležev preneseni na novo podjetje (dokument št. 3061-20/2017-1, priloga).

²³ Do pripojitve k prevzemnemu podjetju IZLETNIK CELJE v letu 2017, je bilo tudi podjetje KORATUR d.d. kot del Skupine Adventura Holding dejavno na področju posredovanja turističnih storitev.

²⁴ Do pripojitve k prevzemnemu podjetju IZLETNIK CELJE v letu 2017, je bilo tudi podjetje KORATUR d.d. kot del Skupine Adventura Holding dejavno na področju posredovanja turističnih storitev.

²⁵ Odločba številka 3061-10/2015-15 z dne 27. 7. 2015 - koncentracija AGROKOR/ADRIATICA.NET.

agencijski posli (prodaja na drobno) in iv) vhodni in servisni, tako imenovani »incoming« posli.

28. Priglasitelj je tekom postopka, na podlagi zahteve za dopolnitev priglasitve koncentracije Agencije²⁶, ugotovil, da bi bilo z vidika določanja osnovnih dejavnosti trga posredovanja turističnih storitev pravilneje določiti samo tri osnovne dejavnosti (brez t.i. »incoming« poslov): i) lastna produkcija (turoperaterstvo)²⁷, ii) priprava in posredovanje paketnih aranžmajev za druge turoperaterje (grosiranje)²⁸ in iii) agencijski posli (prodaja na drobno)²⁹, pri čemer v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja opravljajo le dejavnost turoperaterstva in agencijskih poslov (Skupina Adventura Holding opravlja obe navedeni dejavnosti, podjetje STAL pa samo agencijske posle).³⁰ Priglasitelj je pri tem pojasnil, da so za opredelitev proizvodnega oz. storitvenega trga relevantne predvsem lastnosti proizvodov, njihove cene in namen uporabe. Po razumevanju priglasitelja pa so »incoming« posli³¹ po sami vsebini storitve dejansko posli turoperaterstva, vendar za tuje naročnike oziroma tuje goste v Republiki Sloveniji, pri čemer so vidiki rezidentstva kupca po oceni priglasitelja relevantni predvsem za potrebe določanja upoštevne geografskega trga. Zato z vidika opredelitve proizvodnega oz. storitvenega trga razmejitev na četrto kategorijo osnovnih dejavnosti trga posredovanja turističnih storitev (»incoming« posle) ni potrebna. Podobno so osnovne dejavnosti trga posredovanja turističnih storitev identificirane tudi v odločbah Evropske komisije³².
29. Priglasitelj ocenjuje, da trga posredovanja turističnih storitev ni treba nadalje deliti, saj so se zaradi spremenjenih preferenc potrošnikov ter uporabe naprednih IT tehnologij in digitalizacije - tako v ponudbi kot povpraševanju po turističnih storitvah - zabrisale meje med osnovnimi dejavnostmi trga posredovanja turističnih storitev. Priglasitelj meni, da je zaradi teh značilnosti trga povpraševanje po teh storitvah homogeno, kar pomeni, da se ne spreminja v veliki meri od ene skupine proizvodov do druge, kar je skladno s preteklo prakso Agencije.³³ Pri tem je pojasnil, da so potovalne agencije na eni strani prodajni kanal za turistične aranžmaje organizatorjev potovanj ali veletrgovcev posredovanja turističnih storitev, na drugi strani pa same neposredno konkurirajo organizatorjem potovanj, ker prodajajo njihove turistične aranžmaje in istočasno z dinamično produkcijo oblikujejo primerljive aranžmaje s turističnimi storitvami, ki jih vključijo v konkurenčen produkt (npr. če turistična agencija na zahtevo naročnika zagotovi prevoz in rezervira prenočišče v namembnem kraju, je dejansko opravila organizacijo potovanja, ker je vključila najmanj dve turistični storitvi - prevoz in prenočišče). Kot navaja priglasitelj, turistična ali potovalna agencija z dinamično produkcijo, ki je običajno namenjena vsem tistim zahtevnim popotnikom, ki želijo s svojimi predlogi in željami aktivno sodelovati pri načrtovanju svojih počitnic, izvaja dejavnost organizatorja potovanj, vendar pa za svoje storitve dinamične produkcije ne prevzema zakonske odgovornosti za insolventnost tako kot jo morajo organizatorji potovanj. Zaradi neodvisne dinamične produkcije lahko kupci ponudbo pavšalnih oziroma v naprej razpisanih in standardiziranih turističnih paketov za neznanega kupca, zelo hitro zamenjajo za individualne, po meri oblikovane, aranžmaje z dvema ali več

²⁶ Dokument št. 3061-20/2017-7.

²⁷ Organizator potovanja (turoperater) iz posameznih turističnih storitev (najmanj dveh - običajno prevoz in prenočišče v namembnem kraju), lahko lastnih ali kupljenih pri zunanjih dobaviteljih, sestavlja nove samostojne proizvode (pavšalne proizvode ali turistične aranžmaje) in jih posreduje turističnim potrošnikom preko posredniške mreže (lastne ali tuje, internetne prodaje) s pribitkom marže v svojem imenu in za svoj račun (dokument št. 3061-20/2017-4, točka V).

²⁸ Organizator potovanja lahko turistične aranžmaje iz lastne produkcije in druge turistične storitve nameni tudi veleprodaji, kjer kupec (drug turoperater ali turistična agencija) kupi turistični aranžma in ga proda v svoji distribucijsko - prodajni mreži končnemu turističnemu potrošniku (dokument št. 3061-20/2017-4, točka V).

²⁹ Turistične ali potovalne agencije se ukvarjajo s posredovanjem turističnih paketov ali samostojnih delnih proizvodov (na primer letalskih vozovnic, nastanitev). So torej posredniki (agenti), ki za svoje poslovanje prejmejo provizijo od organizatorjev potovanj ali primarnih turističnih ponudnikov in predstavljajo prodajno mrežo za organizatorje potovanj. Potovalne agencije se ne srečujejo s tveganjem neprodanih kapacitet, saj jih ne kupujejo vnaprej (vir: <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-156-4.pdf>).

³⁰ Dokument št. 3061-20/2017-8, točka X, str. 12-13.

³¹ »Incoming« se nanaša na smer potovanja turistov, torej na tiste turiste, ki potujejo v neko državo. Strokovni termin je receptivni turizem. »Incoming« lahko obsega nivo turoperaterstva, grosiranja ali posredovanja turističnih storitev (dokument št. 3061-20/2017-4, točka V).

³² Odločba Evropske komisije št. COMP/M.8046 - TUI / TRANSAT FRANCE z dne 20.10.2016, odst. 8.

³³ Dokument št. 3061-20/2017-4, točka V, str. 6.

vključenimi turističnimi storitvami.

30. Agencija na podlagi prakse Evropske komisije³⁴ ugotavlja, da bi lahko trg posredovanja turističnih storitev delil naprej na ožje trge in bi v tem primeru npr. trg posredovanja turističnih paketov predstavljal zgornji trg za trg agencijskih poslov (vertikalne povezave), vendar ob dejstvu, da so podjetja Skupine Adventura holding turopotererji v zelo omejenem obsegu, saj prodajajo turistične pakete zgolj v lastni režiji oz. v okviru svojih turističnih agencij (jih torej ne prodajajo drugim turopotererjem ali agencijam), pri čemer pa v okviru svojih turističnih agencij prodajajo tudi turistične pakete drugih turopotererjev, Agencija meni, da nadaljnja delitev trga ne bi spremenila presoje zadevne koncentracije. Dalje Agencija ugotavlja, da imajo v Sloveniji vsi turopotererji tudi licenco za opravljanje agencijskih poslov in da so glavni konkurenti v koncentraciji udeleženi in z njimi povezani podjetji prav tako dejavni na obeh segmentih trga. Navedeno predstavlja tudi težavo v opredelitvi obsega posameznih segmentov trga posredovanja turističnih storitev (npr. če bi želeli ločeno obravnavati turopotererstvo in agencijske posle), saj v Sloveniji ne obstajajo uradni statistični ali drugi podatki, na podlagi katerih bi lahko ugotovili realni obseg posameznih segmentov trga posredovanja turističnih storitev.
31. Glede na to, da natančna opredelitev upoštevnega proizvodnega/storitvenega trga ne spremeni presoje predmetne koncentracije, saj koncentracija ne vzbuja pomislekov glede njene skladnosti s pravili konkurence, ne glede na to, ali je upoštevni trg opredeljen širše ali ožje, Agencija upoštevnega storitvenega trga posredovanja turističnih storitev ni dokončno opredelila in ga je v nadaljevanju obravnavala kot celoto.
32. Evropska komisija je v svojih predhodnih odločitvah ugotovila, da je upoštevni geografski trg posameznih segmentov trga posredovanja turističnih storitev nacionalen, saj npr. tudi tisti turopotererji, ki prodajajo počitnice v več državah, običajno proizvajajo in tržijo svoje pakete na nacionalni ravni.³⁵ Agencija ugotavlja, da glede na to, da v primeru presoje predmetne koncentracije s pravili konkurence ni potrebna dokončna opredelitev upoštevnega proizvodnega/storitvenega trga, tudi dokončna opredelitev upoštevnega geografskega trga ni potrebna, saj tudi v primeru ožje geografske opredelitve trga posredovanja turističnih storitev, ki obsega območje RS, kot bo razvidno v nadaljevanju, ni izkazan sum glede skladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence.

B Presoja koncentracije

33. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženi podjetji, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.
34. Agencija je, kot že navedeno, ugotovila, da bo do horizontalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženi in z njimi povezani podjetji prišlo na trgu posredovanja turističnih storitev v RS, kjer so dejavna tako podjetja Skupine Adventura Holding (podjetji AVRIGO in IZLETNIK CELJE)³⁶ kot tudi prevzeto podjetje STAL.
35. Horizontalne združitve lahko bistveno ovirajo učinkovito konkurenco v primeru, če so pred

³⁴ Odločba Evropske komisije št. COMP/M.4601 – KARSTADTQUELLE / MYTRAVEL z dne 4. 5. 2007.

³⁵ Odločba Evropske komisije št. COMP/M.4601 – KARSTADTQUELLE / MYTRAVEL z dne 4. 5. 2007, odst. 28 - 29, 36 - 38.

³⁶ Do pripojitve k prevzemnemu podjetju IZLETNIK CELJE v letu 2017, je bilo tudi podjetje KORATUR d.d. kot del Skupine Adventura Holding dejavno na področju posredovanja turističnih storitev.

- združitvijo v koncentraciji udeležena podjetja bližnji konkurenti in se s koncentracijo odstrani pomemben konkurenčen pritisk med njimi, kar bi posledično povečalo tržno moč združenega subjekta in škodovalo učinkoviti konkurenci.
36. Agencija je preverila tudi morebitne povezave dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij pri ostalih dejavnostih, ki jih izvaja priglasitelj s povezanimi podjetji. Pri tem je ugotavljala, ali bi lahko imela predmetna koncentracija vertikalne učinke v okviru vertikalne povezave med dejavnostjo občasnih prevozov potnikov, ki jo opravljajo podjetja Skupine Adventura Holding, in dejavnostjo posredovanja turističnih storitev, ki jo izvajata Skupina Adventura Holding in ciljno podjetje STAL.
37. Vertikalne združitve imajo lahko za posledico izključitev, kadar ima dejanski ali morebitni konkurent oviran ali onemogočen dostop do dobav in trgov zaradi vertikalne združitve, kar zmanjšuje konkurenčno sposobnost in/ali spodbudo zadevnih podjetij.
38. Agencija je presojo koncentracije izvedla na podlagi podatkov, posredovanih s strani priglasitelja, na podlagi javno dostopnih podatkov ter podatkov, ki jih je pridobila tekom postopka s strani nekaterih konkurenčnih podjetij.

Horizontalna prekrivanja dejavnosti

Trg posredovanja turističnih storitev v RS

39. Priglasitelj je ocenil obseg trga posredovanja turističnih storitev v RS v obdobju od leta 2014 do 2016 na podlagi podatkov aplikacije FI-PO (Ajpes) o čistih prihodkih od prodaje na domačem trgu podjetij, ki kot svojo glavno dejavnost navajajo dejavnost potovalnih agencij³⁷, dejavnost organizatorjev potovanj³⁸ ter rezervacije in druge s potovanji povezane dejavnosti³⁹. Turistična podjetja po oceni priglasitelja ustvarjajo čiste prihodke od prodaje iz vsaj dveh, v večini pa iz vseh treh dejavnosti.
40. V zvezi z ustvarjenim prometom od posredovanja turističnih storitev na območju RS je Agencija ugotovila, da slovenska turistična podjetja štejejo, da je promet ustvarjen na domačem trgu, če prodajo turistično storitev (npr. turistični paket) domačemu kupcu, ki počitnikuje bodisi v Sloveniji ali v tujini in da promet ustvarjen z »incoming« posli, kjer gre za posredovanje slovenskih turističnih storitev tujim agencijam, torej promet ustvarjen s tujimi turisti, ki potujejo v Slovenijo, ne štejejo za promet ustvarjen na domačem trgu, ampak na tujem trgu.⁴⁰ Agencija je tudi v svoji pretekli praksi že ugotovila, da Slovenija v primeru »incoming« poslov ni trg (trgi so npr. Nemčija, Italija itd.) temveč le ciljna destinacija kupca oz. potrošnika.⁴¹ Nasprotno pa se promet, ki ga ustvarijo podjetja z »outgoing« posli, torej domačimi turisti, ki potujejo v tujino, kot že navedeno, šteje za promet, ustvarjen na domačem trgu. Tudi Evropska komisija je v zvezi z geografsko dodelitvijo prometa ugotovila, da se pri počitniških paketih začne storitev s prodajo paketa prek potovalne agencije na kupčevi lokaciji in konkurenca za prodajo počitnic prek potovalne agencije poteka lokalno, čeprav se deli storitve lahko zagotavljajo na številnih oddaljenih lokacijah. Ustvarjeni promet se zato skladno z Uredbo o združitvah v tem primeru dodeli lokaciji kupca.⁴²
41. Priglasitelj je ocenil vrednostni obseg trga posredovanja turističnih storitev na območju RS v obdobju od leta 2014 do 2016 na [redacted] v letu 2014, [redacted] v letu 2015 ter na [redacted] v letu 2016. Pri tem je po njegovi oceni, v vrednostnem obsegu trga, zajet bruto prikaz prihodkov od agencijskih poslov (ne samo znesek provizij), saj večina konkurenčnih podjetij, tako kot tudi prevzeto podjetje STAL, prikazuje v

³⁷ 207 gospodarskih družb, ki zaposlujejo 432 delavcev.

³⁸ 159 gospodarskih družb, ki zaposlujejo 628 delavcev.

³⁹ 65 gospodarskih družb, ki zaposlujejo 247 delavcev.

⁴⁰ Dokument št. 3061-20/2017-9.

⁴¹ Odločba Agencije št. 306-78/2006-4 z dne 1. 9. 2006, odst. 15.

⁴² Prečiščeno obvestilo Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (2008/C 95/1), odstavke 200.

računovodskih izkazih v čistih prihodkih od prodaje agencijskih poslov celotne nabavne vrednosti turističnih paketov, letalskih kart, nočitev, najema plovil in drugih transportnih sredstev, vstopnic za športne, kulturne in druge prireditve, itd.⁴³ Glede na navedeno, je priglasitelj izračunal tržne deleže v koncentraciji udeleženi in z njimi povezanih podjetij na trgu posredovanja turističnih storitev v RS, na podlagi njihovih ustvarjenih bruto prihodkov od prodaje turističnih storitev na domačem trgu in ugotovil, da je znašal tržni delež Skupine Adventura Holding leta 2014 [redacted] leta 2015 in 2016 [redacted] ter da je podjetje STAL v letu 2014 doseglo [redacted] leta 2015 [redacted] in leta 2016 [redacted] tržni delež.⁴⁴ Od konkurenčnih podjetij pa naj bi doseglo največji tržni delež podjetje Turistična agencija Sonček d.o.o. (2016: [redacted]), sledilo naj bi podjetje Kompas d.d. (2016: [redacted]) in podjetje Relaxturizem d.o.o. (2016: [redacted]).⁴⁵

42. Agencija je preverila navedbe priglasitelja in ugotovila, da podjetje Kompas d.d. za razliko od podjetja Turistična agencija Sonček d.o.o., za katerega je priglasitelj ugotovil, da ima največji tržni delež na trgu posredovanja turističnih storitev v RS, uporablja v računovodskih izkazih neto prikaz prihodkov od agencijskih poslov.⁴⁶ Glede na to, da naj bi bilo podjetje Kompas d.d. največji slovenski ponudnik turističnih storitev, je Agencija od podjetja Kompas d.d. pridobila tudi podatke o njegovem ustvarjenem bruto prometu na domačem trgu v obravnavanem obdobju.⁴⁷ Agencija je v nadaljevanju za zneske, ki predstavljajo razliko med bruto in neto prihodki od prodaje turističnih storitev na domačem trgu podjetja Kompas d.d., povečala priglasiteljevo oceno vrednostnega obsega trga posredovanja turističnih storitev v RS v obdobju 2014 do 2016, kot je razvidno iz Tabele 1.⁴⁸ Tako izračunan vrednostni obseg trga je Agencija uporabila tudi pri izračunu tržnih deležev konkurenčnih podjetij (Tabela 2). Na ta način je Agencija zagotovila primerljivost podatkov in posledično bolj realen prikaz tržnih deležev, zlasti podjetja Kompas d.d., pri katerem je pri izračunu njegovega tržnega deleža prav tako upoštevala bruto prihodke (Tabela 2).
43. Tabela 1: Ocena velikosti trga posredovanja turističnih storitev v RS (v EUR) ter tržnih deležev (v %) Skupine Adventura Holding in podjetja STAL, glede na ustvarjene bruto prihodke od prodaje turističnih storitev v RS, v obdobju 2014 - 2016

Leto	Trg posredovanja turističnih storitev v RS (v EUR)	Prihodki Skupine Adventura Holding (v EUR)	Tržni delež (v %)	Prihodki podjetja STAL (v EUR)	Tržni delež (v %)	TD združenega podjetja (v %)
2016	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2015	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2014	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Vir: Podatki priglasitelja⁴⁹ in izračun Agencije.

44. Agencija je ocenila, da so podjetja na trgu posredovanja turističnih storitev v RS ustvarila leta 2014 [redacted] v letu 2015 [redacted] in leta 2016 [redacted] bruto prometa, kar je razvidno iz Tabele 1. Iz Tabele 1 je prav tako razvidno, da so v letu 2016 podjetja Skupine Adventura Holding na trgu posredovanja turističnih storitev v RS z nekaj manj kot [redacted] ustvarjenimi bruto prihodki dosegla tržni delež v višini [redacted] medtem ko je v istem letu podjetje STAL z nekaj manj kot [redacted] ustvarjenimi bruto prihodki, doseglo na obravnavanem trgu [redacted] tržni delež. Tržni delež združenega podjetja na opredeljenem storitvenem trgu posredovanja turističnih storitev v RS po podatkih za leto

⁴³ Dokument št. 3061-20/2017-8, točka VIII in IX, str. 9-10.

⁴⁴ Dokument št. 3061-20/2017-8, točka VIII in IX, str. 9-10.

⁴⁵ Dokument št. 3061-20/2017-8, Tabela 15.

⁴⁶ Dokument št. 3061-20/2017-9.

⁴⁷ Dokument št. 3061-20/2017-11, priloga.

⁴⁸ Leta 2014: [redacted] leta 2015: [redacted] in leta 2016: [redacted] (dokument št. 3061-20/2017-11, priloga).

⁴⁹ Dokument št. 3061-20/2017-8, Tabele 10, 11 in 12 ter dokument št. 3061-20/2017-13, popravek Tabele 12.

2016 znaša [redacted] Podatki v Tabeli 1 kažejo na manjši porast tržnega deleža podjetja STAL v obravnavanem obdobju. Posledično se je tudi tržni delež združenega podjetja v tem obdobju povečal za [redacted] odstotne točke.

45. Agencija pri tem sicer poudarja, da ocenjeni tržni deleži v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij na podlagi podatkov aplikacije FI-PO (Ajpes) ne odražajo nujno realne velikosti tržnih deležev na upoštevem trgu posredovanja turističnih storitev v RS, saj lahko podjetja poleg glavne dejavnosti opravljajo tudi druge dejavnosti, zato lahko podatki o prihodkih glavne dejavnosti podjetij, ki so bili upoštevani v oceni velikosti trga posredovanja turističnih storitev v RS, zajemajo tudi prihodke drugih dejavnosti oziroma ne obsegajo morebitnih prihodkov tistih podjetij⁵⁰, ki nimajo registrirane ene od turističnih dejavnosti kot glavne dejavnosti, ustvarjajo pa prav tako prihodke iz tega naslova. Enako velja tudi za ocenjene tržne deleže konkurenčnih podjetij, ki so navedeni v Tabeli 2. Ne glede na metodološke pomanjkljivosti izračunov tržnih deležev na obravnavanem trgu, Agencija meni, da so zaradi odsotnosti resnega suma o skladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence tudi takšne ocene tržnih deležev ustrezne, zato jih je uporabila pri presoji koncentracije podjetij.
46. Tabela 2: Ocena tržnih deležev konkurenčnih podjetij (v %) na upoštevem trgu posredovanja turističnih storitev v RS, glede na ustvarjene bruto prihodke od prodaje turističnih storitev v RS v letu 2016

Podjetje	Ocena tržnega deleža v letu 2016 (v %)
Kompas d.d.	[redacted]
Turistična agencija Sonček d.o.o.	[redacted]
Relaxturizem d.o.o.	[redacted]
Palma d.d.	[redacted]
Združeno podjetje	[redacted]
Airpass turistična agencija d.o.o.	[redacted]
O-tours poslovna potovanja d.o.o.	[redacted]
TM potovanja d.o.o.	[redacted]
Agencija Oskar d.o.o.	[redacted]
Intelekta d.o.o.	[redacted]
Tentours d.o.o.	[redacted]
Collegium Mondial Travel d.o.o.	[redacted]
SKUPAJ	[redacted]

Vir: Podatki priglasitelja⁵¹ in izračun Agencije.

47. Iz Tabele 2 je razvidno, da ima vodilni položaj na trgu posredovanja turističnih storitev v RS podjetje Kompas d.d. s [redacted] tržnim deležem, sledijo podjetja Turistična agencija Sonček d.o.o. z [redacted], Relaxturizem d.o.o. z [redacted], podjetje Palma d.d. s [redacted] ter združeno podjetje s [redacted] tržnim deležem.
48. Priglasitelj je navedel, da morajo podjetja pred začetkom opravljanja dejavnosti posredovanja turističnih storitev pridobiti licenco za opravljanje dejavnosti, ki je urejena z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS št. 2/04), ki je začel veljati 1. 2. 2004. Licenco podeljuje na podlagi izpolnjevanja pogojev Turistično gostinska zbornica pri Gospodarski zbornici Slovenije. Turistične agencije morajo licenco pridobiti pred začetkom poslovanja. Glede na predpisane pogoje za pridobitev licence v Zakonu o

⁵⁰ Agencija ugotavlja, da v oceni velikosti trga posredovanja turističnih storitev niso zajeti turistični prihodki priglasitelja in povezanih podjetij, ker opravljajo posredovanje turističnih storitev kot stransko dejavnost in imajo kot osnovno dejavnost določeno medkrajevni in drug cestni potniški promet (dokument št. 3061-20/2017-8, točka XIV, str. 19).

⁵¹ Dokument št. 3061-20/2017-8, Tabela 14.

spodbujanju razvoja turizma priglasitelj ocenjuje, da gre pri pridobivanju licence le za formalno in nebitveno oviro za vstop na trg. Odprtost trga posredovanja turističnih storitev potrjujejo tudi podatki o številu podeljenih licenc. Od začetka podeljevanja licenc turističnim agencijam do 31. 12. 2016, je bilo skupaj podeljenih 2.098 licenc za dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev, odvzetih je bilo 1.073 ali 51 % licenc, veljavnih je bilo 1025 licenc ali 49 odstotka. V Sloveniji je po podatkih Turistično gostinske zbornice Slovenije za leto 2016⁵² skupaj registriranih 553 turističnih agencij z licenco, od tega je 471 (85 %) turističnih agencij, ki imajo po dve licenci, tako za organiziranje kot tudi za prodajo in 82 oziroma šestina (15 %) turističnih agencij, ki imajo po eno licenco in se ukvarjajo samo s posredovanjem oziroma prodajo turističnih aranžmajev. Vsi organizatorji potovanj imajo tudi licenco za posredovanje aranžmajev.⁵³

49. Agencija ugotavlja, da na trgu posredovanja turističnih storitev v RS nastopajo številna podjetja, zato je mogoče glede na stanje na trgu ugotoviti, da se bo združeno podjetje tudi po izvedeni koncentraciji še naprej soočalo s številnimi konkurenti, ki bodo vršili konkurenčni pritisk na združeno podjetje. Agencija ocenjuje, da se razmere na zadevnem upoštevem trgu zaradi predmetne koncentracije podjetij ne bodo bistveno spremenile, saj se bo tržni delež Skupine Adventura Holding, po podatkih za leto 2016, povečal za [redacted] odstotne točke in tržni delež združenega podjetja, kot že navedeno v tem letu znaša le [redacted] %.
50. V skladu z 18. odstavkom Smernic o presoji horizontalnih združitvev na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁵⁴, se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij ne presega 25 %, zaradi omejenega tržnega deleža domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence. Agencija zato glede na tržne deleže, ki jih skupno dosegajo v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja na trgu posredovanja turističnih storitev v RS, meni, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in zato ne bo privedla do negativnih horizontalnih učinkov.

Vertikalna prekrivanja dejavnosti

Trg občasnih prevozov potnikov in trg posredovanja turističnih storitev

51. Priglasitelj je navedel, da podjetje STAL v okviru dejavnosti turistične agencije nudi širok spekter turističnih storitev, med drugim tudi posredovanje pri prevoznih storitvah, ki zajema tudi posredovanje pri avtobusnih prevozih. Podjetje STAL samo ne izvaja teh prevozov, ampak najema izvajalce teh prevozov. Pri tem je pojasnil, da podjetje STAL na tem področju ni sodelovalo s Skupino Adventura Holding.
52. Agencija je v letošnjem letu, ko je presojala koncentracijo podjetij ADVENTURA HOLDING (priglasitelja) in PROMET MESEC d.o.o., ugotovila, da tržni delež podjetij po združitvi na trgu občasnih prevozov potnikov v RS ne presega [redacted] in da je koncentracija skladna s pravili konkurence.⁵⁵
53. Agencija zato glede na nizke tržne deleže, ki jih dosega združeno podjetje na trgu posredovanja turističnih storitev v RS ter glede na tržne deleže Skupine Adventura Holding na trgu občasnih prevozov potnikov v RS, ocenjuje, da ni verjetno, da bi vertikalna povezanost trga občasnih prevozov potnikov v RS in trga posredovanja turističnih storitev v RS, na katerih so prisotna v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja, lahko povzročila negativne učinke na konkurenco na upoštevanih trgih. Na obeh trgih, na katerih prihaja do vertikalnih povezav, obstajajo številni konkurenti, na katere bi v primeru zaprtja dostopa do katera izmed njih s strani združenega podjetja kupci lahko preusmerili svoje

⁵² Vir: Letno poročilo komisije za podeljevanje licenc TA za leto 2016.

⁵³ Dokument št. 3061-20/2017-1, točka 6.2.

⁵⁴ UL C 31, 5.2.2004, str. 5–18.

⁵⁵ Odločba Agencije št. 3061-10/2017-24 z dne 26. 9. 2017.

povpraševanje, zato tako obnašanje za združeno podjetje ne bi bilo dobičkonosno in zato manj verjetno.

54. Ker lahko skladno s Smernicami o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi Uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁵⁶ nehorizontalne koncentracije pomenijo grožnjo učinkoviti konkurenci samo v primeru, če ima združeni subjekt precejšnjo stopnjo tržne moči na najmanj enem od zadevnih trgov, Agencija podobno kot Evropska komisija ne izraža pomislekov glede navedene vertikalne povezave, saj bo tržni delež združenega podjetja na vsakem od zadevnih trgov znašal manj kot 30 %.
55. Na podlagi posredovanih podatkov priglasitelja koncentracije, podatkov konkurenčnih podjetij ter javno dostopnih podatkov Agencija ugotavlja, da koncentracija podjetij ADVENTURA HOLDING in STAL ne bo povzročila omejevanja učinkovite konkurence na trgu posredovanja turističnih storitev v RS, kjer prihaja do horizontalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanimi podjetji, ravno tako ni verjetno, da bi vertikalna povezanost trga občasnih prevozov potnikov v RS in trga posredovanja turističnih storitev v RS, na katerih so prisotna v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja, imela negativne učinke na konkurenco, zato ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Podjetja, ki se združujejo niso bližnji konkurenti, prav tako na vsakem izmed trgov, na katerih so dejavna v koncentraciji udeležena podjetja, obstajajo številni konkurenti, ki lahko vršijo konkurenčni pritisk na združeno podjetje. Možnost izbire, kot eden pomembnejših dejavnikov presoje skladnosti koncentracije s konkurenčnimi pravili, zaradi zadevne koncentracije, po mnenju Agencije, za uporabnike ne bo zmanjšala, saj so na upoštevanih trgih prisotni številni konkurenti, ki vršijo konkurenčni pritisk na združeno podjetje, zaradi česar se slednje ne bo moglo obnašati neodvisno od ostalih konkurentov na trgu.

IV. ZAKLJUČEK

56. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo pridobitve izključne kontrole s strani podjetja ADVENTURA HOLDING nad podjetjem STAL ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, zato koncentraciji na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOMK-1 ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

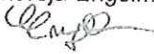
57. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

⁵⁶ UL C 265, 18. 10. 2008.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču RS, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:
Andreja Engelman

Andrej Matvoz
predsednik senata

Vročiti:

- ADVENTURA holding, upravljanje družb, d.d., Beethovnova ulica 7, 1000 Ljubljana, po pooblaščenju: Odvetniška družba Fatur, o.p., d.o.o, Štefanova 13a, 1000 Ljubljana, - osebno po ZUP.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- Izrek odločbe na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.